

ΧΗΜΕΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

Εργαστηριακή Άσκηση: ΧΗΜΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

=====

Για την Ασφάλειά μας:

1. Προσοχή-Ησυχία
2. Μαζεύουμε τα μαλλιά
3. Ελαφρά ρούχα-ευκινησία
4. Εναλλαγή μαθητών στην εκτέλεση κάθε πειράματος
5. Καλό πλύσιμο χεριών στο τέλος

=====

Φύλλο Εργασίας

Όνοματεπώνυμο μαθητών ομάδας: .....

τμήμα: .....ημερομηνία:.....

Στόχοι: Με την εκτέλεση της εργαστηριακής άσκησης επιδιώκεται να μπορούν οι μαθητές....

- ♦ Να αναγνωρίζουν και να ταξινομούν τις χημικές μεταβολές, που παρακολουθούν πειραματιζόμενοι, σε ποια κατηγορία χημικών αντιδράσεων ανήκουν.
- ♦ Να διαπιστώσουν πειραματικά ότι άλλες αντιδράσεις είναι εφικτές και άλλες όχι.
- ♦ Να συμβολίζουν τις χημικές αντιδράσεις με την κατάλληλη, σωστά ισοσταθμισμένη, χημική εξίσωση.

Οργανολογία	Αντιδραστήρια
<ul style="list-style-type: none"> • Στήριγμα δοκιμαστικών σωλήνων • 12 Δοκιμαστικοί σωλήνες • Συστοιχία κοιλοτήτων • Σπάτουλα μικρή (καπάκι από στυλό) • Υδροβολέας 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλύματα: CuSO_4, AgNO_3, KI, $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$, NaOH,. • Στερεά NaCl, Na_2S, Na_2CO_3, • Διάλυμα HCl (aq) 10-15 % • Σιδερένιο καρφί ή σιδηρόμαλλο κουζίνας, σύρμα Cu, κομμάτια Zn. • Δείκτης Φαινολοφθαλεΐνη

Πειραματική διαδικασία:

A. Σε αυτή την εργαστηριακή άσκηση κάθε ομάδα θα πραγματοποιήσει 12 χημικές αντιδράσεις σε δοκιμαστικούς σωλήνες ακολουθώντας τις οδηγίες που αναφέρονται παρακάτω.

B. Θα συμπληρώσετε στο φύλλο εργασίας τις χημικές εξισώσεις των αντιδράσεων που συμβαίνουν σε κάθε περίπτωση αφού πραγματοποιήσετε τα πειράματα.

Γ. Θα χαρακτηρίσετε τις αντιδράσεις ως οξειδοαναγωγικές (ΟΑ) ή μεταθετικές (Μ) στη δεξιά στήλη της σελ.2.

Δ. Θα καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας κατά την εκτέλεση των πειραμάτων (σχηματισμός/χρώμα ιζήματος, αλλαγή χρώματος διαλύματος, σχηματισμός αερίου....) στη δεξιά στήλη της σελ.2.

E. απαντήστε στις παρακάτω Ερωτήσεις:

1. Στην αντίδραση 1 ποιο είναι το υλικό που επικάθεται στο καρφί;

.....

2. Τι χρώμα έχει καθένα από τα ιζήματα;

Ίζημα	AgCl	PbI_2	AgI	CaCO_3	PbS	$\text{Cu}(\text{OH})_2$
Χρώμα						

3. Ποιες από τις αντιδράσεις δεν πραγματοποιούνται; Εξηγήστε.

.....

4. Γιατί τα οξέα δεν τα αποθηκεύουμε σε δοχεία από σίδηρο (Fe) ή ψευδάργυρο (Zn) αλλά συνήθως σε πλαστικά ή γυάλινα δοχεία;

.....

5. Ποια χημική αντίδραση συμβαίνει αν πέσει όξινο διάλυμα (ξύδι ή λεμόνι ή αναψυκτικό τύπου "cola") σε μάρμαρα

.....

ΣΤ. Να πλύνετε προσεκτικά τα σκεύη που χρησιμοποιήθηκαν.

(Α' λυκείου)

Πρόταση της Σχολικής Συμβούλου
Δρ. Αναστασίας Γεωργιάδου

Χημική αντίδραση	Είδος (ΟΑ) ή (Μ)- Παρατηρήσεις
1. Τοποθετήστε 1-2 mL θειικού χαλκού _(aq) (II) και λίγο σιδερόμαλλο . Περιμένετε 4-5 λεπτά.	
2. Τοποθετήστε το ψήγμα ψευδαργύρου _(s) και προσθέστε <u>σιγά-σιγά</u> (στάγδην) υδροχλωρικό οξύ _(aq)	
3. Τοποθετήστε σχετικά μικρή ποσότητα χαλκού _(s) και προσθέστε <u>σιγά-σιγά</u> (στάγδην) υδροχλωρικό οξύ _(aq)	
4. Τοποθετήστε 1-2 mL υδροξειδίου του νατρίου _(aq) , μια σταγόνα δείκτη φαινολοφθαλεΐνη και προσθέστε στάγδην υδροχλωρικό οξύ _(aq)	
5. Τοποθετήστε 1-2 mL ιωδιούχου καλίου _(aq) και προσθέστε στάγδην νιτρικό άργυρο _(aq)	
6. Τοποθετήστε 1-2 mL ιωδιούχο κάλιο _(aq) και προσθέστε στάγδην διάλυμα νιτρικού μολύβδου _(aq) $Pb(NO_3)_2$	
7. Αραιώστε μικρή ποσότητα (στην άκρη της σπάτουλας) χλωριούχου νατρίου σε 2-3 mL νερό (του υδροβολέα) και προσθέστε στάγδην νιτρικό άργυρο _(aq)	
8. Αραιώστε σχετικά μικρή ποσότητα (στην άκρη της σπάτουλας) ανθρακικού νατρίου _(s) και 2-3 mL νερό με τον υδροβολέα και προσθέστε υδροξείδιο του ασβεστίου _(aq)	
9. Αραιώστε μικρή ποσότητα θειούχου νατρίου _(s) (στην άκρη της σπάτουλας) με 2-3 mL νερό (του υδροβολέα) και προσθέστε νιτρικού μολύβδου _(aq) ($Pb(NO_3)_2$)	
10. Τοποθετήστε 1-2 mL θειικού χαλκού _(aq) (II) και προσθέστε στάγδην υδροξείδιο του νατρίου _(aq)	
11. Αραιώστε μικρή ποσότητα (στην άκρη της σπάτουλας) ανθρακικού νατρίου _(s) με 2-3 mL νερό (του υδροβολέα) και προσθέστε υδροχλώριο _(aq)	
12. Αραιώστε μικρή ποσότητα θειούχου νατρίου _(s) (στην άκρη της σπάτουλας) με 2-3 mL νερό (του υδροβολέα) και προσθέστε στάγδην υδροχλωρικό οξύ _(aq)	